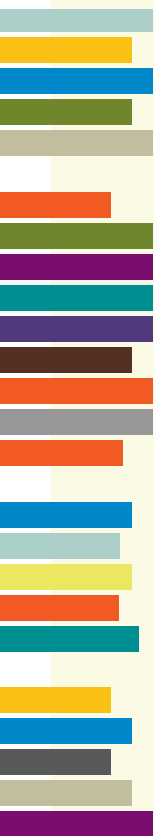

Mánáid-, nuoraid- ja
beašdirektoráhta

Neahttajierbmi

Cavgileamit ja rávvagat interneahta geavaheapmái

Interneahta buorit

Interneahtas sáhtát lohkat ođđasiid,
gávdat dieđuid
ja háhkat ođđa oahpu.

Ovdamearkka dihtii Google, Youtube, neahttaaviissat, bloggen
ja eará ávkkálaš prográmmat – appat.

Interneahtas sáhtát
hállat/hupmat bearrašiin,
ustibiiguin ja earáiguin.

Ja ovdamearkka dihtii geavahit Skype, Facebook, Snapchat
ja eará sosiála mediaid.

Interneahta sáhtát geavahit suohttasa dihtii.

Ovdamearkka dihtii Youtubes, dahje spillet, geahččat filmma ja tv.

Interneahtas sáhtát gávppašit.

Ovdamearkka dihtii neahttagávppiin dahje neahttasajis Finn.no

Várut

Interneahtas lea seamma dehálaš láhttet čábbát go muđui eallimis.

It berre addit earáide beassansániid, kodaid, dieđuid bájkkokonto birra it ge eará priváhta dieđuid, go daid sáhttet boastut geavahit.

It galgga dahkaluddat ahte don leat eará olmmoš go don leat, go earát sáhttet beahtahallat.

It galgga dahkaluddat ahte don leat vuollel 18 jagi fillen dihtii nuppiid. Muhtumin dat sáhttá leat lobiheapme ge.

Ale juogat neahtas dakkár govaid maid it háliit ahte earát galget oaidnit. Govat levvet johtilit neahtas.

Gildojuvvon neahttageavaheapmi

Muhtun lágat muitalit maid don sáhtát bargat ja dadjat neahtas.
Jus rihkut lága, de sáhtát ránggáštuvvot.

Lea gildojuvvon áitit nuppiid neahtas.

Lea gildojuvvon áitimiin bágget nuppiid addit dutnje ruđaid
dahje eará mas lea árvu.

Lea gildojuvvon neahtas juohkit dahje gilvit govaid
dahje filmmaid nuppi olbmoss
jus son ii leat mieđihan dasa – dadjan ahte lea ortnegis.

Lea gildojuvvon oaččohit olbmo gii lea vuollel 18 jagi, sáddet álásgovaid
dahje seksalaš govaid alddis.

Lea gildojuvvon áitimiin bágget olbmuid čađahit sexa.

Lea gildojuvvon áitimiin bágget olbmuid nuoladit.

Lea gildojuvvon áitimiin bágget olbmuid čađahit
seksuála daguid iežas rupmašiin.

Lea gildojuvvon addit geasage ruđaid dahje eará bálkkašumi sexa ovddas.

Čállima birra neahtas

Olbmui lea hui buorre beassat digaštallat neahtas!

It galgga čállit fasttiid nuppiid birra,
muhto baicce dan ášši birra man birra dii lehpet čállimin.

It galgga čállit fasttiid olbmo hámi birra.

It galgga čállit fasttiid nuppiid oskku birra.

It galgga čállit fasttiid nuppiid doaimanhehttehusaid birra.

It galgga čállit fasttiid nuppiid etnisitehta birra
– jus giige ovdamearkka dihtii lea sisafárrejeaddji.

It galgga čállit fasttiid nuppiid seksualitehta birra
– jus giige ovdamearkka dihtii lea homofiila dahje lespalaš.

Givssideapmi lea neahtas seamma bahás dahku go muđui ge.

Muhtumin dat gohčoduvvo vašuheapmin ja lea lobiheapme.

Čále baicce manne don leat ovttaoavilis
dahje it ovttaoavilis das maid dii lehpet digaštallamin.

Buorit cavgileamit

Láгат ja njuolggadusat gusket maddái nehttii.

li buot leat duohta mii čuožžu neahtas.

Go ráhkadat profiilla,
de berret smiehttat makkár heivehemiid don háliidat.

Erenoamážit háliidat go giddejuvvon profiilla ustibiid várás,
vai rabas profiilla maid buohkat sáhttet oaidnit.

Ale gávppaš neahtas earáid ovddas.

Ale geavat ruđaid mat dus eai leat.

Jus giige lea bidjan nehttii dakkár gova dus masa don it liiko,
De sáhtát su gohčut dan sihkkut.

Jus givssiduvvot neahtas,
de sáhtát váldit gova dahje screenshot dieđáhusas
ja dan čájehit dakkár olbmuid geasa don luohtát.

Jus givssiduvvot neahtas,
de sáhtát bissehít su gii givssida du dahje caggat
su áibbas čállimis dutnje.

Go dárbbášat veahki

Jeara veahki dakkár rávesolbmos geasa don luhtát.

Sáhtát rádjat su nama ja telefonnummira iežat telefvdnii.

Jus leat vásihan juoidá mii du mielas lea lobiheapme,
de sáhtát váldit oktavuoda politijain ja ringet nummirii: **02800**

Go dárbbášat veahki dalánaga,
de sáhtát ringet heahtenummirii: **112**

www.slettmeg.no

Dás sáhtát oažžut rávvagiid ja bagadusa
jus dovddat ahte leat rihkkojuvvon neahtas.

www.korspahalsen.no

Dás sáhtát ringet rávesolbmui dahje meilet dahje
čáhttet suinna dan birra mii lea bávččas dahje lossat.
Dalle it galgga leat deavdán 18 jagi.

www.ung.no

Dás sáhtát gávdnat ollu ávkkálaš dieđuid.

www.nettvett.no

Dás sáhtát gávdnat dieđuid, rávvagiid ja veahki
dorvvolaš interneahhtageavaheami birra.

Skánne QR-koda lohkan
dihtii bagadusa gulahallamii
neahttajierpmi birra
(vernmotovergrep.no/nettvett)

Mánáid-, nuoraid- ja
bearašdirektoráhta

Poastačujuhus

Poastaboksa 2233
3103 Tønsberg

Galledančujuhus

Stensberggaten 27
0170 Oslo

bufdir.no
vernmotovergrep.no

ISBN: 978-82-8286-312-4